

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio LXXXIX. Pampilonensis Vicariæ, Lunæ 26. Maij 1653. Facultas præsentandi Vicarium spectat ad eum cuius Dignitati vnita est parochialis. Quod si in contrarium probetur immemorialis consuetudo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

actionib. ver. amot. Bart. in l. Lucius §. finali n. 1. ff. ad Trebell. Surd. consil. 224. n. 4.

6 Provt neque oblat quod in prima sententia Iudex non condemnauerit ad terminos ante litem decursos: quia vt bene respondet prima decisio in §. non obstat, & secunda in §. finali, sententia referuauit terminos de quibus agitur. Cumque debeantur principaliter, & iure actionis ex Gamb. de offic. & potest. leg. lib. 6. num. 453. Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 39. num. 28. & seq. peti possunt etiam si in sententia fuissent amissi, ex allegatis ibid. Quibus addi potest Guid. Papæ dec. 55. in addit. Rota in Romana expensarum 26. Maij 1614. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo.

7 Altera limitatio est quando fructus fuerunt percepti mala fide. Bart. in l. 3. vers. Tu dic quod hac regulas ff. de interd. Fab. in §. retinenda, num. 13. vers. sed à quo tempore insit. eodem Menoch. de reu. remed. 3. num. 289. Rota dec. 317. num. 2. p. 1. rec. & in Senogallensi iuris pascendi 12. Iunij 1620. coram bon. mem. Remboldo: Quæ satis probatur ex deductis in decisione huius causæ cor. bon. mem. Merlino, & in quarum vltima additur ex abundanti tertia limitatio, quia etiam bonæ fidei possessor tenetur ad restitutionem fructuum quando non sunt consumpti, vel si ex eis factus fuerit locupletior.

Et ita decisum informantibus solum beneficiatis, pluries tamen citatis & expectatis per nonnullos menses Canonicis, qui nouas semper dilationes prætexuere.

R. P. D. MELTIO

Pampilonen. Vicariæ,

Lunæ 26. Maij 1653.

Ad partem 2. Resolut. cap. 187.

ARGVMENTVM.

Facultas præsentandi Vicarium spectat ad eum cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita. Quod si in contrarium probetur immemorialis consuetudo ex parte Capituli, quæ ad huiusmodi probationem requirantur, distinctè exponitur. Concordia à Sede Apostolica non confirmata subsistere non potest, maximè in præiudicium Ecclesiæ & successorum. Præsumptio beneplaciti Apostolici ex cursu diuturni temporis ex quibus locum non habeat.

SVMMARIVM.

- 1 Ius præsentandi Vicarium Parochialem spectat ad illum cuius dignitati vnita est Parochia.
- 2 Testes inter alios examinati nullam fidem faciunt.
- 3 Probatio immemorialis non concludit nisi in ea concurrant requisita iuris.
- 4 Testes qui non possunt deponere de 40. annis ante motam litem, non probant immemorialem.
- 5 Quando constat de initio per productionem tituli, probatio immemorialis excluditur.
- 6 Solus rumor contrarius excludit probationem immemorialis.

Decis. Rot. Rom.

- 7 Concordia non confirmata à Summo Pontifice non nocet Ecclesiæ, nec successoribus in beneficio.
- 8 Ex constitutione Urbani VIII. cessat præsumptio beneplaciti Apostolici.
- 9 Præsumptio beneplaciti Apostolici locum non habet nisi probetur contractum fuisse longo tempore obseruatum.
- 10 Pactum resolutiuum reddit concordiam nullam in casum contrauentionis.
- 11 Decisiones factæ in iudicio possessorio non nocent in petitorio.
- 12 Præsentationes permissæ ex urbanitate non nocent illi cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita.
- 13 Actus facti lite pendente non sunt considerandi.
- 14 In Ecclesia regulari nemo potest habere Inspirationis nisi habeat priuilegium Apostolicum.

DECISIO LXXXIX.

Controuersia quæ vertitur inter Abbatem & Monasterium S. Mariæ de Yrache, ex vna; & Oeconomos ac Parochianos Ecclesiæ S. Ioannis de Stella ex altera, super iure nominandi Vicarium dictæ Ecclesiæ sancti Ioannis fuit per duas sententias Rotales decisa ad fauorem præfati Abbatis ac Monasterij, sed non acquiescētibus adhuc præfatis Parochianis, & commissæ mihi appellationis causa in tertia instantia. Dubitavi an dictæ sententiæ Rotales essent confirmandæ, vel infirmandæ, & DD. causa pluries proposita ac vltimo loco resoluta illas confirmandas esse censuerunt. Omisâ enim validitate dictarum sententiarum, quæ nec etiam ab ipsi Parochianis fuit impugnata, illarum iustitia satis clara ex eo visa fuit, quia firmata vnione dictæ Ecclesiæ S. Ioannis facta ad fauorem Monasterij S. Mariæ de Yrache, de qua dubitari hodie non potest, cum illa fuerit iam per tres sententias, nempe bon. mem. Coccin. Peniæ, & Lancellotti canonizata, venit in necessarium consequens, & quod ius nominandi Vicarium Ecclesiæ vnitæ spectet ad Abbatem Ecclesiæ cui vnio facta reperitur, ad text. in cap. super ea, iuncta gloss. in verb. annexa, de probend. in 6. & cap. 1. de Capell. Monach. & cap. de Monach. de probend. Rot. in rec. dec. 112. numer. 1. vers. quia quando part. 1. dec. 579. num. 4. vers. minus etiam releuat dec. 710. num. 2. vers. nam dicebant part. 2. dec. 16. num. 12. & 15. parte 6. vbi dicit hoc esse de mente Sac. Congregationis Concilij in Tirafon. iuris præsentandi 23. Maij 1688. coram Bubalo, & in Barchinon. beneficij 9. Februarij 1624. confirmata 19. Maij eiusdem anni, coram bon. mem. Merlino, & ita censuit etiam S. Congregatio Concilij, vt pluribus declarationibus relatis firmat Garf. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 294. & seqq.

Neque releuare visum fuit repetitum obiectum immemorabilis consuetudinis cuius vigore deputati Parochianorum eiusdem Ecclesiæ S. Ioannis de Stella prætendunt posse præsentare.

Primò, quia Testes de ea deponentes fuerunt examinati in diuersa causa, & inter diuersas personas, id est cōtra quendam Petrum Diaz. Vnde contra Abbatem & Monachos non citatos nullum probationis gradum facere possunt: cap. 2. & ibi gloss. vers. sic admonen. & ibi DD. de Testib. l. si quan. §. sed cum oportet, in fin. C. eo tit. Ruin. consil. 14. numer. 1. lib. 2. Put. dec. 166. lib. 2. Seraphin. dec. 967. num. 7. Mantica. dec. 105. n. 8. vers. præterea, Rot. in rec. dec. 123. n. 3. vers. tum quia hoc non probatur part. 3. dec. 162. num. 2. vers. & primo quod Testes 7. p. 4. dec. 323. num. 22. vers. nec obstat allegata consuetudo part. 4. tom. 2.

O

Q

dec. 678. num. 2. versic. nec visa est sufficiens probatio,
p. 4. lom. 2.

Præterea admissio etiam quod dicti testes probationem aliquam facere possent adhuc non concludunt immemoriam dum non deponunt cum requisitis, de quibus per gl. in cap. 1. in verb. memoria de prescript. in 6. nempe de 40. annis antequam litem quod non adsit initium memoria, & quod nihil viderint, aut audierint in contrarium: quam gl. communiter sequuntur ibi scriben. & signanter Lap. & Franc. num. 16. & est ab omnibus recepta, vt tradit Gabriel pluribus relatis lib. 5. tit. de prescript. conclus. 1. num. 81. Couar. in reg. possessor. part. 2. §. 3. num. 7. Rebuff. de decimis quest. 13. numer. 99. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 4. gloss. 17. part. 4. num. §. 1. illamque passim etiam sequitur Rota & signanter in recent. dec. 248. num. 2. versic. & Domino Episcopo dec. 405. num. 1. part. 4. coram Penia dec. 508. num. 1. vers. nam primum, & suis resolutum in Pampilonen. decimarum de Vrsib. 1. July 1648. coram R. P. D. meo Celso, §. immemorialis, & in Placen. seu Abulen. decimarum 28. Iuny 1649. coram R. P. D. meo Peutingero §. in fin. pro vt idem quoque comprobatur vtraque decisio emanata in hac causa, vna sub die 3. Iuny 1643. coram R. P. D. meo Cerro, §. attramen contrarium, & altera sub die 14. Decembris 1648. coram Eminentiss. D. Card. Otthobono sub §. neque obstat immemorialis.

4 Repugnat inquam ac impossibile omnino redditur quod in proposito casu Testes deponere possint de 40. annis ante motam litem, & sic de primo requisito. Quia cum dicta lis coepa fuerit vsque de anno 1582. necesse esset quod Testes tempore examinationis quod fuit de anno 1632. excederent centesimum annum, ad probandum dictam immemorialem, quam tamen aetatem pro inuicibilissimi omnino reputauit Rot. in decisione in hac causa emanata coram R.P.D. meo Cerro, sub §. sed cessat difficultas, & quotidiana experientia docet ex hominibus paucissimos admodum & ferè nullos dictam aetatem attingere.

Neque valet replicatio quod his tunc cœpta cum beneficiatis verteretur super iure visitandi, deputandi Concionatorem, assistentia præstanda Abbati quando accedit ad Ecclesiam celebrandi causa Missam solemnem; & ita sub iuribus omnino diuersis à iure deputandi Vicarium, quod longè post in iudicium deductum fuisse præsupponitur. Quia contrarium omnino conuincitur ex verbis expressis tam in sententia lata per Serranum de anno 1582. summ. Abbatis *num.* 6. quàm in commissione executoriali in vim trium conformium vicarii vnione d. Ecclesiæ S. Ioannis, eodem summ. *num.* 10. ex iis namque cum clarè colligatur litem extitisse inter d. Abbatem & Parochianos super iure deputandi Vicarium, frustra allegatur causarum diuersitas. Rota coram Merlino *dec.* 745. *num.* 7. *vers.* cessatque *propium.*

Deficit etiam secundum requisitum immemorialis. Quia constat de fundatione & dotatione huius Ecclesie facta à Rege Navarra Sanctio, illiusque successiva donatione ad favorem Abbatis & Monasterij S. Mariæ de Yrache: & sic de certo initio, quo stante cessat & excluditur immemorialis, cum hæc pro sui essentia requirat quod initij memoria non adsit. Molin. *de primogen. Hisp. lib. 2. cap. 6. num. 64. vers. in secunda specie.* Rot. coram Buratt. *decis. 831. num. 6. vers. nec aliqua præscriptio in recent. decis. 14. num. 2. part. 1. & dec. 56. num. 18. vers. quare cum confet part. 7. & fuit dictum in Toletan.*

decimarum de Capilla. 4. Iulij 1640. coram R. P. D.
meo Bichio.

Redditur etiam impossibilis probatio immemoralis ex defectu tertij requisiti ; Quia instantibus tot oppositionibus, litibus & controuersis inter partes excitatis occasione presenti iuris presentandi ab Oeconomis & Deputatis Parochianorum dictae Ecclesiae S. Ioan. inuerisimile omnino redditur Testes nihil uidisse aut audiuisse in contrarium, cum tamen ad hunc effectum, vel solus rumor contrarius sufficiat. Addent, ad fan. mem. Greg. XV. *decis. 298. num. 13.* ubi plures aliae Decisiones cumulantur & comprobant sapius allegata Decisio Eminētiss. D. Card. Orthoboni *sub s. mo quoque feru.*

Concordia autem inita sub die 15. Martij 1691.
quod est secundum fundamentum cui Parochiani
nituntur, & cuius virtute prætendunt sibi ius con-
petere circa nominationem Vicarij, minus suffi-
gari visa fuit, quia caret beneplacito Apostolice
omnino necessario in transactione, siue in agi-
tur de alienatione bonorum Ecclesiasticorum, siue
de simplici remissione iuris Ecclesiastici, iuxta co-
travagan. Ambitiosa de reb. Eccles. non alien. Barto-
l. nulli, ff. de transact. Quarant. in compend. Bolo-
verb. alienatio rer. Eccles. num. 22. vbi de cessante
iurium & actionum, & n. 26. vbi de iuribus. Molina
contract. tract. 2. dispnt. 465. num. 2. Redoan. de re-
Eccles. non alienan. cap. 10. num. 12. & 18. Pardo de
chiep. Neapol. cap. 75. num. 19. & 10. Federico de
Sen. conf. 94. Aymon. conf. 323. sub num. 1. vers. du
quo Prælat. Rebuff. de alienat. rer. Eccles. num. 4.
Rota in rec. dec. 241. num. 10. vers. & ideo prius
non potest. part. 4. tom. 2. & dec. 504. num. 10. part. 5.
consequenter dicta concordia tanquam nulla ligans
non potuit Ecclesiam, provt nec etiam successores
in ea: cap. veniens, de transact. gloss. in cap. ex mu-
plici in verb. eandem de Decimis. Abb. conf. 86. num. 1.
lib. 1. Rota coram Martino Andrea dec. 48. num. 1.
& in Rota coram Iurisdictionis 11. Decembris 1691. cor-
ram R.P.D. meo Bichio.

Nihil refragante præsumpto beneplacito lap-
lico desumpto ex lapsu temporis, quia in
talis præsumptio remanet hodie sublata ex
tutione San. mem. Urbani VIII. edita de anno
de qua Rota in *Barchinonen. exemptionis* 13.
1646. §. *num quia vers. & demum. & in Taw-*
fius 19. *Iunij* 1648. & in *Leodien. dominum*
Iunij 1649. §. *præter quod oppositiones, coram Cam-*
in Ravenennaten. domus 14. *Iunij* 1649. coram *Reuer-*
dis. Terraconen. & in Cracouien. dismembrationis
cimarum 3. *Iunij* 1650. coram R.P.D. meo *Veropio*
† cessat etiam ex alia ratione quæ est quod ad dictæ
præsumptionem inducendam ultra lapsum tempo-
ris requireretur probatio obseruantia individuali
respectu pacti contenti in dicta transactio-
ne licet quod præsentationes fieri deberent à *Paro-*
nis coram Abbate. *Alex. in l. qui aliena num. 11 §. ad*
quir. heredit. Anchar. confl. 136. *Rot. in reuoc. de*
cis. 694. *numer. 1. p. 1. Addit. ad Greg. de offi.*
numer. 18. vers. advertendum; coram *Merlino*
638. numer. 4. vers. neque lapsus; & in re. 176. §.
pari. §. vers. neque hoc casu; & plena circa hoc requi-
tur probatio, cum non sufficiat præsumptio
coniecturata; *Marescot. var. resolu. lib. 1. cap.*
numer. 13. & 14. Rota in Burgen seu nullius in ter-
tan. 14. *Iunij* 1647. coram *Reuerendis*
conen. §. nec pariter obstat in fin. & in Cracouien.
membrationis decimarum 3. *Iunij* 1656. coram §. 2.
meo *Veropio.*

Huiusmodi autem obseruantia necdum

non fuit, ut imò illa potius excludatur ex libris, appellationibus, & controuersis quæ inter ipsasmet partes extiterunt, & ex actibus diffimibus de quibus deponunt etiam proprii testes examinati ad instantiam Parochianorum: ipsi enim testantur Vicarios à Parochianis pro tempore nominatos de consensu solius Episcopi absque vlla Abbatis S. Mariæ de Yrache approbatione admissos fuisse atque administrasse quod omnino repugnat dispositioni concordie quæ ex expresso & speciali pacto in ea appposito approbationem & examen Abbatis requirit. Vltra quod de inobseruantia imò contrauentione expressè etiam constat ex instrumentis conventionum & mandatorum procuræ factorum à Parochianis pro sustinenda huiusmodi lite tandiu agitata super isto iure præsentandi; ex qua etiam contrauentione rectè inferitur ad priuationem commodi dictæ concordie, tam inspecto iure communi, secundum quod quis non debet iuuari ea re, quam expressè impugnat, l. si quis maior vbi gloss. in verb. priuatus, C. de transact. & quam attento pacto speciali resolutione in casum contrauentionis contento in eodem instrumento concordie, cuius vigore illa reddita fuit prorsus inefficax, l. voluntate, ff. quib. mod. pign. vel hypot. solu. Menoch. conf. 26. n. 4. & 33. lib. 1. Peregr. confil. 77. n. 7. Eugen. conf. 29. sub n. 32. vers. 2. mouet, lib. 1. Gratian. discept. forens. c. 308. sub n. 4. vers. maxime stant.

Non obstant Decisiones editæ coram R. P. D. meo Peutingero ad fauorem Parochianorum super maintenance iuris præsentandi, quia illæ emanauerunt in iudicio possessorio in quo mera facti assistentia attenditur, Rot. in Cartacen. hereditatis §. & ex huiusmodi insistentiis coram R. P. D. meo Cerro: at hic agitur in iudicio petitorio, in quo ius & non factum discutitur, & petitorium nihil commune habet cum possessorio, l. naturaliter §. nihil commune, l. per minorem ff. de acquir. poss. l. 1. §. huius autem ff. vii possid. Rot. decis. 313. num. 10. part. 4. recent. Put. decis. 166. num. 3. lib. 1. & probationes quæ sufficiunt pro maintenance non satisfaciunt ad obtinendum in petitorio cum longè leuiiores probationes requirantur in possessorio quam in petitorio ex pluribus cumulatim per Modern. de manut. obseruat. §. 8. num. 1. & seqq.

Vlla neque vis fieri potest in præsentationibus factis per Parochianos ante concordiam; quia cum illæ appareant factæ per viam simplicis petitionis & admittæ fuerint ab Abbatibus ad preces & supplicationem Parochianorum non concludunt ius aliquod coactiuum & obligatorium, sed persuasivum tantum & simplicem quandam honorantiam & prerogatiuam nominandi Vicarium gratum & beneuolum. Archid. in cap. hortamur 71. distinction. Abb. in cap. quod Dei timorem de statu Monach. & in cap. venerabilis de except. Gemin. conf. 45. num. 4. Dec. conf. 134. num. 3. vers. postremo. Rota coram Caualer. decis. 419. numero 3. vers. & licet; & firmavit Rota in 2. decis. in hac causa emanata, coram R. P. D. meo Cerro, §. nec refragantur multe nominationes.

Neque aliæ præsentationes factæ à Parochianis de annis 1597. & 1607. atque ita post initam concordiam habitæ fuerunt in aliqua consideratione tanquam factæ postquam lis præcedenter iam introducta fuerat super iure præsentandi, quæ contestata demonstratur vsque de anno 1582. Rota in Melenitan. parochialis 26. Maij 1651. coram R. P. D. meo Cerro §. non obstant; & in Aquilana iurispatronatus 28. Iunij 1649. §. pendenti autem coram Me. Decis. Rot. Rom.

Et tanto magis DD. inclinarunt pro confirmatione præcedentium sententiarum ad fauorem Abbatis & Monasterij quia ut supra dicebatur dicta Ecclesia S. Ioan. de Stella fuit mediante donatione liberè & absque reservatione alicuius seruitutis facta à Rege Sanctio qui eam fundauerat, vnita Monasterio S. Mariæ de Yrache: atque ita cum hodie agatur de Ecclesia pro regulari habita, præsentationes factæ à Parochianis remanent destitutæ omni titulo & cum præsensum iurispatronatus non possit habere locum in Ecclesia Regulari, nisi quatenus doceatur de priuilegio Apostolico sine quo illud non acquiritur, iuxta text. in cap. nobis de iurispatronatus. Mohedan. dec. 10. n. 5. vers. ratio est, cod. tit. Rota in rec. dec. 29. n. 9. vers. quod tanto magis, p. 7. Et ita vtrique parte informante resolutum fuit, &c.

CORAM R. P. D. ROIAS,

In causa Melphien. Pensionis.

Lunæ 28. Ianuarij 1647.

ARGUMENTVM.

Reservatarius omnium fructuum cum facultate transferendi fructus vel pensiones vsque ad certam summam potest transferre pensionem in fauorem personæ sibi beneuixæ non obstante constitutione 69. Urbani VIII. quæ hoc in casu locum non habet, cum nullam nouum Ecclesiæ onus imponatur.

SVMMARIVM.

1. Papa omnimodam in beneficialibus auctoritatem habet.
2. Translatio pensionis est valida si fiat auctoritate Papæ.
3. Fructuum reservatio seu translatio est magis odiosa quam pensionis assignatio.
4. Magna est differentia inter reservationem fructuum in fauorem resignantis, & pensionis assignationem.
5. Constitutio 69. Urbani VIII. quomodo intelligatur, & in quibus casibus procedat.

DECISIO XC.

Bonæ memoriæ Cardinalis Scalia tanquam reservatarius omnium fructuum mensæ Episcopalis Melphien. & vigore specialis indulti S. mem. Greg. XV. reservandi loco dictæ reservationis fructuum vsque ad summam scutorum mille, vnam, vel plures pensiones pro personis sibi beneuixis, vel etiam fructus ipsos vsque ad dictam ratam transferendi, cuius vigore dictam reservationem fructuum pro rata scut. trecentorum extinxit, & similem pensionem scutorum trecentorum auri de anno 1639. organo executoris reservauit ad fauorem Hyacinthi Scaliæ pronepotis, quam pensionem recusante soluere moderno Episcopo dubitauit hodie an pensio deberetur, & fuit affirmatiuè responsum, cum Cardinalis reservauerit siue assignauerit dictam pensionem in vim facultatis reportatæ à Summo Pontifice & de cuius potestate non est dubitandum in beneficialibus, ac in eorum fructibus omnimodam ac liberam habet facultatem ac auctoritatem, c. 2. de probat. in 6. cap. potius